

Instruks for CPO – en multiresistent bakterie

Formål

At forebygge smittespredning til patienter og personale med CPO.

Generelt

Instruksen er udarbejdet ud fra Vejledning om forebyggelse af spredning af CPO, Sundhedsstyrelsens 2018, som er skrevet i tilslutning til bekendtgørelse nr. 266 om Håndtering af infektioner. Forholdsreglerne i instruksen skal derfor følges.

Infektioner med carbapenemase- producerende organismer (CPO) kan medføre alvorlig sygdom hos især syge og svækkede, der har været indlagt flere gange på hospital, og har modtaget behandling med bredspektret antibiotika.

CPO omfatter i denne sammenhæng

- Tarmbakterierne: *E-coli*. *Klebsiella pseudomonas*.
- Miljøbakterierne: *Pseudomonas aeruginosa* og *Acinetobacter spp.*

Infektioner med CPO findes oftest som urinvejsinfektion eller i sjældne tilfælde som luftvejsinfektion eller sårinfektion.

For tarmbakterierne gælder, at smitte ofte fører til en rask bærertilstand i tarmen, hvor tarmbakterier med CPO bliver en del af den normale tarmflora.

For miljøbakterierne gælder, at de kan føre til en rask bærertilstand i svælget, på huden og sjældnere i tarmen. Bærertilstanden er ofte relateret til fremmedlegemer (kateter, venflon, cvk mv.).

Både tarm- og miljøbakterier kan leve i flere måneder i miljøet (fx i afløb og på udstyr inkl. hjælpemidler).

Symptom

Der er ikke nogle specielle kendetegn/symptomer på CPO, men da CPO gør bakterierne modstandsdygtige overfor de fleste typer antibiotika, er en infektion vanskelig at behandle.

Derfor er det vigtigt, at der sendes mikrobiologisk prøve til dyrkning og resistens bestemmelse ved mistanke om behandlingskrævende infektion.

Smittemåde

Smittemåde varierer med typen af CPO.

- Tarmbakterierne smitter ved direkte og indirekte kontaktsmitte samt fækalt-oralt.
 - Den infektion, der hyppigst forekommer med tarmbakterier er urinvejsinfektion.
- Miljøbakterierne smitter især ved direkte og indirekte kontakt.
 - Den infektion, der hyppigst forekommer med miljøbakterier er urinvejsinfektion i forbindelse med kateteranlæggelse.

Den hyppigste smittevej for smitte med CPO er hænderne.

Smitterisikoen minimeres derfor ved at udføre håndhygiejne, når det er påkrævet.

Hygiejnesygeplejerske Ingeborg Buus

Den 7. april 2016

Revideret September 2017, december 2017, oktober 2018, juni 2019, januar 2023, januar 2025

Godkendt af Hygiejneudvalget Vesthimmerlands Kommune

Forholdsregler

I primærsektoren må borgere med smitsom sygdom ikke isoleres, som under indlæggelse på hospitalet. Borgeren må frit deltage i sociale aktiviteter og genoptræning.

Ved pleje, undersøgelse og behandling skal der, uanset om borgeren har infektion med CPO, eller er rask smittebærer tages specielle forholdsregler. Da bærertilstanden for de fleste borgere er permanent, ophæves forholdsreglerne kun efter aftale med egen læge og/eller hygiejnesygeplejersken.

Værnemidler

Ved direkte kontakt med borgeren, borgerens udskillelser, snavsetøj og udstyr/inventar samt ved rengøring (inkl. sengeredning), anvendes handsker og plastforklæde eller langærmet engangsovertrækskittel over arbejdsdragten.

- Brug af værnemidler kan kun fraviges, hvis man ikke har fysisk kontakt med borgeren, udstyr eller inventar, fx hvis der udelukkende skal gives en besked.

Ved pleje af en borger, der har luftvejsinfektion med påvist CPO, anvendes mundbind inden for en meters afstand fra borgeren.

Ved sugning af en borger med påvist CPO i luftvejene, skal der anvendes handsker, mundbind, visir og langærmet engangskittel.

Pårørende

Hvis de pårørende er inddraget i plejen, anbefales det, at de anvender langærmet engangsovertrækskittel eller plastforklæde.

Hvis borger har nedre luftvejsinfektion med CPO, anbefales de pårørende at anvende mundbind.

Pårørende skal evt. instrueres i brug af mundbind.

Håndhygiejne

Hånddesinfektion (min. 30 sek.) efter direkte kontakt med borgeren eller kontaktflader, og altid når boligen forlades.

Borgeren og besøgende skal informeres om vigtigheden af håndhygiejne og ved behov instrueres i udførelse af håndhygiejne.

Service

Borgeren må få serveret mad på almindeligt service.

Snavset service håndteres med handsker på.

Service kommes direkte i opvaskemaskine.

TøJVask

Borgernes undertøj og håndklæder skiftes dagligt.

Borgerens tøj vaskes separat fra de øvrige beboeres tøj.

Ved tøJVask af f.eks. sengelinned, undertøj, håndklæder, snavsetøjssæk etc. samt tekstiler, der er forurenede med f.eks. blod, sårsekret, afføring, urin eller lignende, anbefales minimum 80 grader C. Anden beklædning vaskes ifølge anvisning på tøjet.

TøJVask i fælles vaskemaskiner efterfølges af en tom 90° C vask.

Affald

Håndteres som almindelig dagrenovation, med mindre det er stikkende, skærende eller dryppende, hvor det kasseres i en lukket pose som klinisk risikoaffald.

Drænpoter, der ikke kan tømmes, bortskaffes som klinisk risikoaffald.

Hygiejnesygeplejerske Ingeborg Buus

Den 7. april 2016

Revideret September 2017, december 2017, oktober 2018, juni 2019, januar 2023, januar 2025

Godkendt af Hygiejneudvalget Vesthimmerlands Kommune

Medicinsk udstyr og hjælpemidler

Skal så vidt muligt være borgerbundne, og kan ikke anvendes til andre borgere, med mindre det først rengøres og desinficeres.

Daglig rengøring på plejehjem og botilbud.

Vandrette flader i boligen (fx seng, sengebord, vindueskarme) inkl. gulvask, samt bad/toilet rengøres med almindelige rengøringsmidler.

Tæpper og møbler af stof støvsuges med borgerbunden støvsuger med HEPA filter. Støvsugerpose og filter skiftes efter leverandørens anvisning.

Efter rengøring desinficeres kontaktpunkter fx håndtag, sengehest, vandhaner m.m. med ethanolsprit 70-85 % til overfladedesinfektion.

Spande og andet rengøringsudstyr, der har været anvendt i boligen rengøres og desinficeres.

Rengøring i hjemmet

Der gøres rent som vanligt, men det bør dagligt sikres, at kontaktpunkter, toilet og bad er synligt rene. Evt. spild tørres op og desinficeres med ethanolsprit 70-85 % til overfladedesinfektion.

Transport

Ved bestilling af fælles sygetransport og taxa, må der ikke informeres om, at borgeren har CPO.

Borgere med CPO kan benytte transport sammen med andre borgere, hvis nedenstående er opfyldt:

- Sår skal være dækket af en tætsluttende ren og tør forbindelse
- Borgeren skal være iført rent tøj
- Kørestolen skal være rengjort og desinficeret på kontaktflader
- Borgeren skal udføre hånddesinfektion inden transporten
- Hvis borgeren har en akut luftvejsinfektion, skal borgeren transporteres alene og bære mundbind.

Ved bestilling af ambulance informeres om, at hvor der er behov for forflytninger eller behandlingsopgaver, skal ambulancepersonalet anvende værnemidler.

Overtrækskittel er ikke nødvendig ved almindelig båretransport, hvor der ikke er direkte kontakt med borgeren.

Rengøring ved fraflytning af bolig på plejehjem og botilbud

- Vandrette overflader og kontaktpunkter, møbler, seng, øvrigt udstyr samt bad og toilet rengøres med almindelige rengøringsmidler.
- Efterfølgende skal alt, hvad der forbliver på stuen desinficeres med ethanolsprit 70-85 % til overfladedesinfektion eller kasseres.
- Tæpper og møbler af stof støvsuges med støvsuger med HEPA filter. Hvis støvsuger genanvendes hos andre borgere skal støvsugerpose og filter skiftes efter rengøringen.
- Gulvet vaskes.
- Gardiner vaskes.

Hjælpemidler

Ved afhentning af hjælpemidler, husk at informere hjælpemiddeldepotets personale om brug af værnemidler samt rengørings- og desinfektionsprocedure.

Oplysning/information om borgere med smitsomme sygdomme

Hygiejnesygeplejerske Ingeborg Buus

Den 7. april 2016

Revideret September 2017, december 2017, oktober 2018, juni 2019, januar 2023, januar 2025

Godkendt af Hygiejneudvalget Vesthimmerlands Kommune

Oplysning om borgere med smitsomme sygdomme skal dokumenteres i relevante elektroniske journalsystemer.

Kildehenvisning

Vejledning om forebyggelse af spredning af CPO, version 1. Sundhedsstyrelsen september 2018.

Central Enhed for Infektionshygiejne, Statens Serum Institut. Nationale Infektionshygiejniske Forholdsregler om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren, 5.1 udgave 2019.

Hygiejnesygeplejerske Ingeborg Buus

Den 7. april 2016

Revideret September 2017, december 2017, oktober 2018, juni 2019, januar 2023, januar 2025

Godkendt af Hygiejneudvalget Vesthimmerlands Kommune